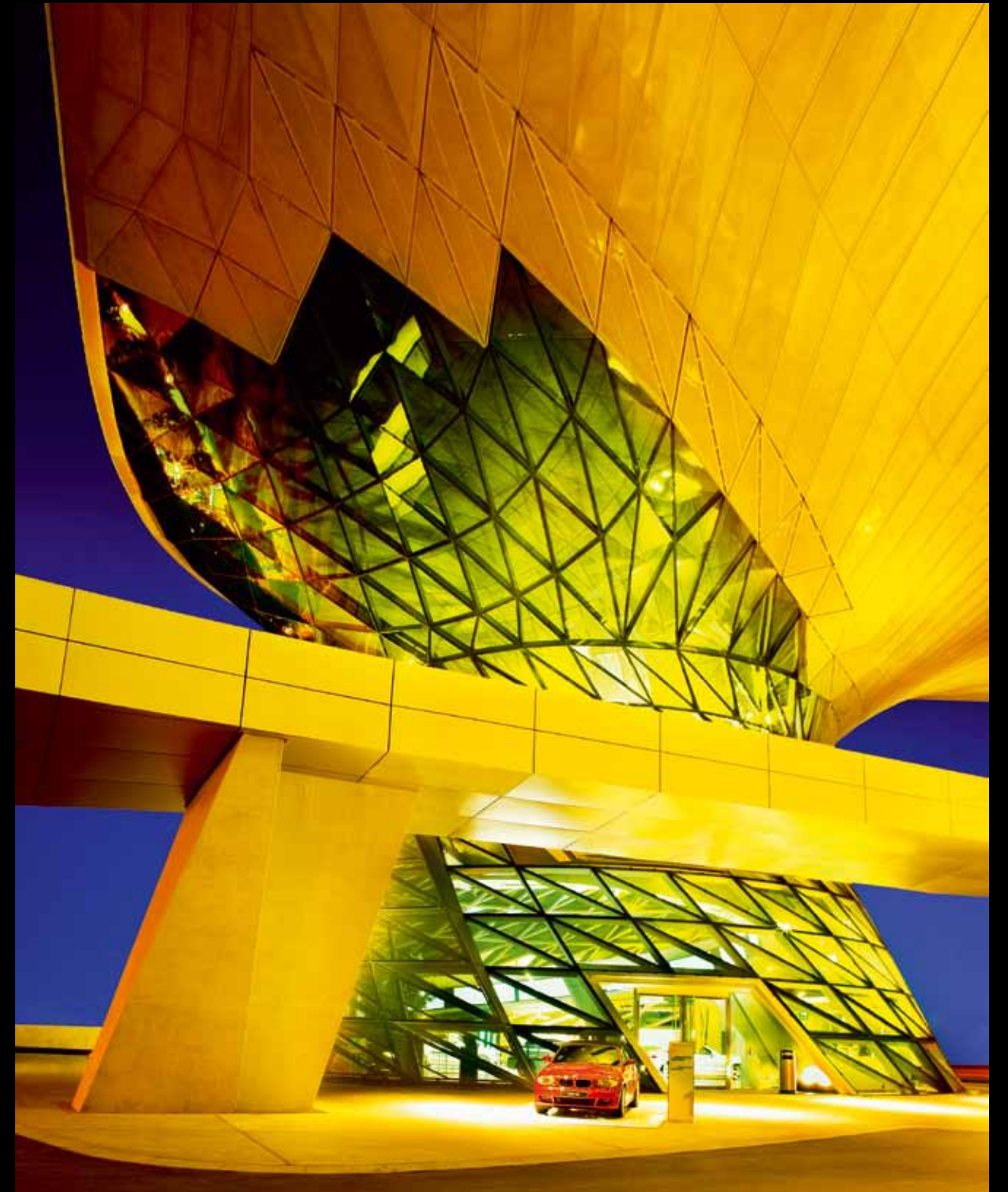

Tajna

je u jednostavnosti

BRUNO EHRS

© BRUNO EHRS, "NEBESKI VOZ" U BANGOKU PO POPODNEVNOM SVETLU

© BRUNO EHRS, "ZGRADA BMW-A", MINHEN, NEMAČKA

Ono što fotografiju čini toliko specifičnom i jedinstvenom jesu ljudi koji stoje iza fotoaparata. Do tih ljudi nekad je teško doći, jer se trude da u svakom trenutku budu nedostižni i profitabilni, ali, srećom, mnogo je više onih koji jednu lepu ali skromnu saradnju shvataju kao odličnu priliku da se bolje upoznaju. Praveći priču o tri najbolja autora na konkursu "Canon Editor's Choice" i tražeći prava za objavljivanje fotografija, stupila sam u kontakt s drugonagrađenim švedskim fotografom Brunom Ehrsom. Polaskan interesovanjem za njegov rad, odmah se ponudio da nam ustupi još fotografija za eventualni portfolio. Pred vama je samo delić njegovog fantastičnog rada, koji ga je u Švedskoj, a i šire, pozicionirao kao jednog od najboljih fotografa, pre svega u oblasti reklamne fotografije. Kroz intervju saznaćete kako je postao fotograf i neka od iskustava na tom trnovitom putu, šta ga inspiriše u fotografiji, kako i za koga radi...

© BRUNO EHRS, "RADNIK U ŽELEZARI", BOLIDEN, ŠVEDSKA

© BRUNO EHRS, "GRADSKE ZIDINE IZ DVANAESTOG VEKA", VISBI, ŠVEDSKA

ja i sreće, dobio sam priliku da radim u sasvim drugačijem okruženju. Tokom svog slobodnog vremena, snimio sam priču o skladištima starih vozova i ljudima koji su tamo radili. Od tih fotografija napravio sam malu kolekciju i izložio je u biblioteci podzemne železnice. Izložba, u stvari, uopšte nije bila dobra, loše prezentovana bez ramova na panelima na ulazu u biblioteku. Ali, imao sam sreće. Jedan čovek koji je došao da vrati knjige pažljivo je pogledao moje fotografije i nazvao me već istog dana.

"Upravo pravimo novi mesečni časopis *City* po uzoru na *New York Magazine* i *Village Voice* i treba nam fotograf. Da li vam treba posao?"

"Da li mogu da počnem sutra?" – pitao sam spremno! Velike reportaže za časopis radili su poznati švedski fotografi. Ja sam dobijao male zadatke, koji su zauzimali isto toliko mesta u časopisu. U narednih šest meseci nije se ništa promenilo, dok jednog dana, ležeći na krevetu bez ijednog zadatka i razmišljajući o mojoj, izgleda, ne tako svetloj budućnosti, nije zazvonio telefon. Mlada novinarka se predstavila i rekla kako je oduševljena "mojom" reportažom o Štokholmu noću u poslednjem broju časopisa *City*. Odmah sam shvatio da je došlo do greške, jer to nije bila moja reportaža, osim jedne, sasvim beznačajne male fotografije. Novinarka je pozvala pogrešnog fotografa! Odlučio sam da joj ne predočim pravo stanje stvari, nadajući se da je ovo nova prilika za mene i mogućnost da se nešto novo desi u mom životu.

"Sutra odlazim u Pariz da uradim priču za časopis *Vecko Revyn* (tada vodeći časopis o muzici u Švedskoj), a moj fotograf se iznenada razboleo! Tražim zamenu za njega, da li biste posli sa mnom u Pariz?" – pitala je ona.

Kako ste postali profesionalni fotograf?

Imao sam nekoliko "početaka" od kojih ću ispričati one najbitnije za moj razvoj i napredak. Pre mnogo godina, kada sam imao tek dvadeset i tri godine, spremao sam se da diplomiram na Državnoj fotografskoj školi u Štokholmu (Švedska). Bio je ponedeljak popodne i taman sam pokupio svoje dijazozitive iz laboratorije na kojima sam snimio prizore Štokholmskog arhipelaga tokom jednog hladnog vikenda. Bili su to fantastični pejzaži prekriveni maglom u zelenosivom tonu, snimljeni trideset godina starim Rolleiflexom. Na putu za kuću, vozeći se metroom, posmatrao sam svoje dijazozitive, usmerivši ih prema svetlu na plafonu voza, koje mi je poslužilo kao priručni svetleći panel (light box). Jedan stariji čovek, lepo obučen, posmatrao me je prijateljski. Nasmejao mi se ljubazno i ja sam mu odvratio pitanjem: "Da li želite da pogledate?" – pitao sam ga i pružio mu dijazozitive.

Odjednom, obojica smo držali filmove nasuprot svetlu na plafonu dok su se stanice smenjivale jedna za drugom. Iznenada, taj čovek je skočio i rekao: "Moram da izađem, ovo je moja stanica! Da li ste vi fotograf" – pitao je. "Ne, ali želim da postanem" – odgovorio sam.

"Ja sam glavni fotograf u Gradskom muzeju Štokholma i trebala bi nam pomoć u narednim mesecima. Kada želite da počnete s radom?"

Da li je rad u muzeju bio dovoljno izazovan?

Još uvek mlad, žudeo sam za novim izazovima i radom na terenu. Posle dve godine rada u muzeju, opet igrom sluča-

© BRUNO EHRS, "DRVO SA LIŠĆEM", CHANG MAI, THAILAND.

© BRUNO EHRS, "POSLEDNJI RIBARSKI ČAMAC ODLAZI SA PLAŽE", KOPAKABANA, RIO DE ŽENEIRO

© BRUNO EHRS, "SPARGLE", BAVARIA, NEMAČKA

Naredne dve godine koje sam proveo u časopisu *Vecko Revyn* bile su zabavne i poučne. Snimao sam pop zvezde, glumce... ljude iz sveta šou biznisa. Jednog dana, novopridošla glavna urednica časopisa pozvala me u svoju kancelariju. "Pregledala sam sva izdanja u protekle dve godine, i svaki put kad ugledam "otkačenu" fotografiju vidim i tvoje ime pored nje" – rekla je ona. "I šta to znači?" – upitao sam nervozno. "Da nećeš dobiti više nijedan zadatak u ovom časopisu" – hladno je odgovorila. Napustio sam njenu kancelariju sa čudnim osećanjem olakšanja, znajući duboko u sebi da je ovaj preokret spasio moju fotografsku karijeru. Tada sam odlučio da nikad više nemam "gazdu" iznad sebe i počeo sam da radim kao nezavisni fotograf.

Kako i za koja radite danas?

Moj rad čine pet različitih oblasti fotografije. Komercijalni deo: rad s reklamnim agencijama, foto-agencijama, izdavačima raznoraznih kuvara i novinska fotografija, kao i nekomercijalni deo tj. fotografija kao umetnička delatnost. Imam svog agenta koji saraduje sa dve foto-agencije kojima stalno šaljem nove radove. Do sada sam snimio fotografije za 15 kuvara i snimio reportaže o putovanjima, hrani, arhitekturi i životnom stilu za vodeće švedske časopise. Učestvovao sam na brojnim izložbama širom Švedske i u svetu, po muzejima i galerijama. Kao mlad autor, zanosio sam se kako ću živeti od umetnosti, ali ona je retko donosila hranu na moj sto. Zbog toga sam naučio da i komercijalni (naručeni) poslovi mogu biti veoma kreativni, inovativni i skoro jednako zahtevni kao i moji umetnički projekti. Sada znam da svaki zadatak ima svoje karakteristike, različite nivoe i mogućnosti. Ne postoje unapred definisani "laki zadaci" i "teški zadaci". Moj zadatak je da obične stvari učinim neobičnim, drugačije viđenim, da realnost prikažem na nov dramatičan način i učinim je vizuelno interesantnom.

Da li često putujete i kako se pripremate za snimanja?

Svaki zadatak zahteva maksimum moje koncentracije i ništa se ne prepušta slučaju. Foto-opremu biram prema zadatku, ali skoro uvek je tu stativ, tri tilt i šift objektivna od 24, 45 i 90 mm. Zatim, tri zum objektivna, koji pokrivaju raspon žižnih daljina od 16 do 400 mm. Takoreći, to je minimum! Kada krećete na zadatak, uvek slušajte svoju intuiciju, jer realnost nikada nije potpuno predvidiva. Ali sreća ne dolazi sama – morate da joj pripremite teren. Uslovi rada nisu uvek idealni, ali vi uvek morate da isporučite dobru fotografiju. To znači da morate biti sposobni da reagujete

© BRUNO EHRS, "ŠKOLJKE U BELOM VINU", MARSEJ, FRANCUSKA

© BRUNO EHRS, "BEL LUK SA PARMETZ GOTLANDA", ŠVEDSKA

© BRUNO EHRS, "KONOBAR NA PAUZI", RESTORAN LUTTER&WEGNER, BERLIN

© BRUNO EHRS, "ZGRADA BMW-A", MINHEN, NEMAČKA

© BRUNO EHRS, "ŠVEDSKA KRALJEVSKA PORODICA", MUZEJ "GUSTAF III", ŠTOKHOLM

© BRUNO EHRS, "GRILOVANA RIBA NA LISTU BANANE", LANGKAVI, MALEZIJA

u trenutku, da se prilagodite situaciji, i da umete da rešite problem, ako on iskrсне. To je ponekad najvažniji deo mog fotografskog rada! Zbog toga sam spreman na nove izazove i igru i retko se oslanjam na svoje iskustvo. Na taj način idem napred i odupirem se ponavljanju i šablonima. Nikada ne težim da snimim samo tehnički korektnu fotografiju, već da izazovem uzbuđenje, da pokažem neku drugu dimenziju koja dobru fotografiju izdvaja od prosečne. Ja sam poput slikara koji se ne oslanja na sam motiv i njegovu "interesantnost", već na način na koji je motiv prikazan i kakvu energiju nosi.

Definišite estetiku vaših fotografija?

Moje fotografije su jednostavne, obično sadrže samo nekoliko elemenata. Za mene, tajna nije u dodavanju elemenata, već u oduzimanju. Zvuči jednostavno, ali u praksi to je često vrlo težak zadatak, jer je sve oko nas prepuno raznih oblika, uzoraka, boja vizuelnih impresija. Svaku fotografiju čini njen sadržaj i estetika. Ali privlačna estetika nije dovoljna, neophodna je zanimljiva priča, koja, dobro prikazana, može gledaocu da donese sasvim novo iskustvo, nov doživljaj.

Kakav je vaš odnos prema tehnici?

Veoma se interesujem za tehnički aspekt fotografije, ali pazim da on ne prevagne. Kao što je za muzičara prirodno da "sraste" sa svojim instrumentom, tako je i za fotografa važno da ovlada svojim zanatskim alatima. Ipak, treba

imati na umu da nije tehnika ta koja stvara fotografije, već onaj koji s njom rukuje – fotograf. Tako je bilo svih ovih 170 godina koliko fotografija postoji. Moram priznati da je digitalna revolucija imala pozitivan uticaj na moj rad jer se drastično smanjilo vreme između ideje i realizacije. Takođe, postalo je lakše igrati se i učiniti fotografiju ponovo zabavnom.

Da li vam je neki zadatak bio poseban?

Prošle godine pozvali su me iz kraljevske porodice da bismo razgovarali o tome kako bi mogao da se snimi njihov oficijalni portret. Rekli su mi da sam jedan od kandidata za ovaj zadatak i pitali me da li imam ideju kako bih to snimio. Zamislio sam da fotografija bude u koloru, ali u skraćenoj skali prigušenih tonova crne, sive, bele i srebrne. Iako u koloru, imala bi atmosferu crno-bele fotografije. Okruženje bi moralo asocirati na kraljevsku porodicu, ali akcenat bi bio stavljen na ličnost i karakter svakog člana porodice, umesto da budu sakriveni ispod elegantne odeće ili blještaveg okruženja. Zbog toga sam za mesto snimanja izabrao Muzej "Gustaf III" s kraja 18. veka, koji je upravo obilovao prigušenim bojama i mirnom atmosferom.

Dva dana kasnije, osvetlio sam sobu tako da imitira meko januarsko svetlo koje se probija kroz prozore. Napravio sam nekoliko proba s lutkama obučenim u kraljevsku odeću da bih video kakvo je svetlo i pronašao pravu kompoziciju. Posle nekoliko sati, umesto lutaka, ispred mene su se nalazili članovi kraljevske porodice. Trema je rasla u meni. Sada je bilo vreme za fotografisanje, počnimo.

© BRUNO EHRS, "DVOGLED I SPOMENIK SLOBODE", BATTERY PARK, NJU JORK